

ŽELEZAR

JESENICE, 30. APRILA 1959
2. ŠTEVILKA I. LETNIK

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

Ludvik Kejžar

Praznik dela 1. maj

Dolga desetletja so že minila, odkar je delavec - proletarec med svojimi zahtevami za izboljšanje delovnih pogojev prvič postavil vprašanje 8-urnega delavnika. Prvi maj leta 1866 v Chicagu, ko je delavec s štrajkom hotel doseči svoje pravice, je začetek praznovanja tega dne kot dneva mednarodne solidarnosti. Kljub temu, da je delavec s krvjo poplačal svoj uporniški duh, je to gibanje med delavci naraščalo.

Tudi mi, Slovenci, praznujemo 1. maj kot praznik delavskega razreda že vse od leta 1890. Zatirani slovenski narod, navajen hlapčevstva in pritiska cerkvene oblasti, se je od dneva v dan boril za svoj obstoj. Prvi maj je praznoval kljub grožnji tedanje buržoazne oblasti, pa čeprav ga je stalo marsikatero življenje.

Industrijski center, Jesenice, nad katerim se je bohotila buržoazna oblast, je že konec prejšnjega stoletja dvignil svojo glavo in dokazal, da je vreden član delavskega razreda. Leta 1901 je bil že drugi in 1904. leta generalni štrajk na Javorniku. Tako se je pridružil tudi delavec z Jesenic naprednemu boju za svoje pravice. Ta boj pa je trajal že dolga desetletja, v katerih je slovenski delavec trpel zaničevanje, ponižanje, trpinčenje, zapor in tudi z moritvami niso sovražniki prizanašali.

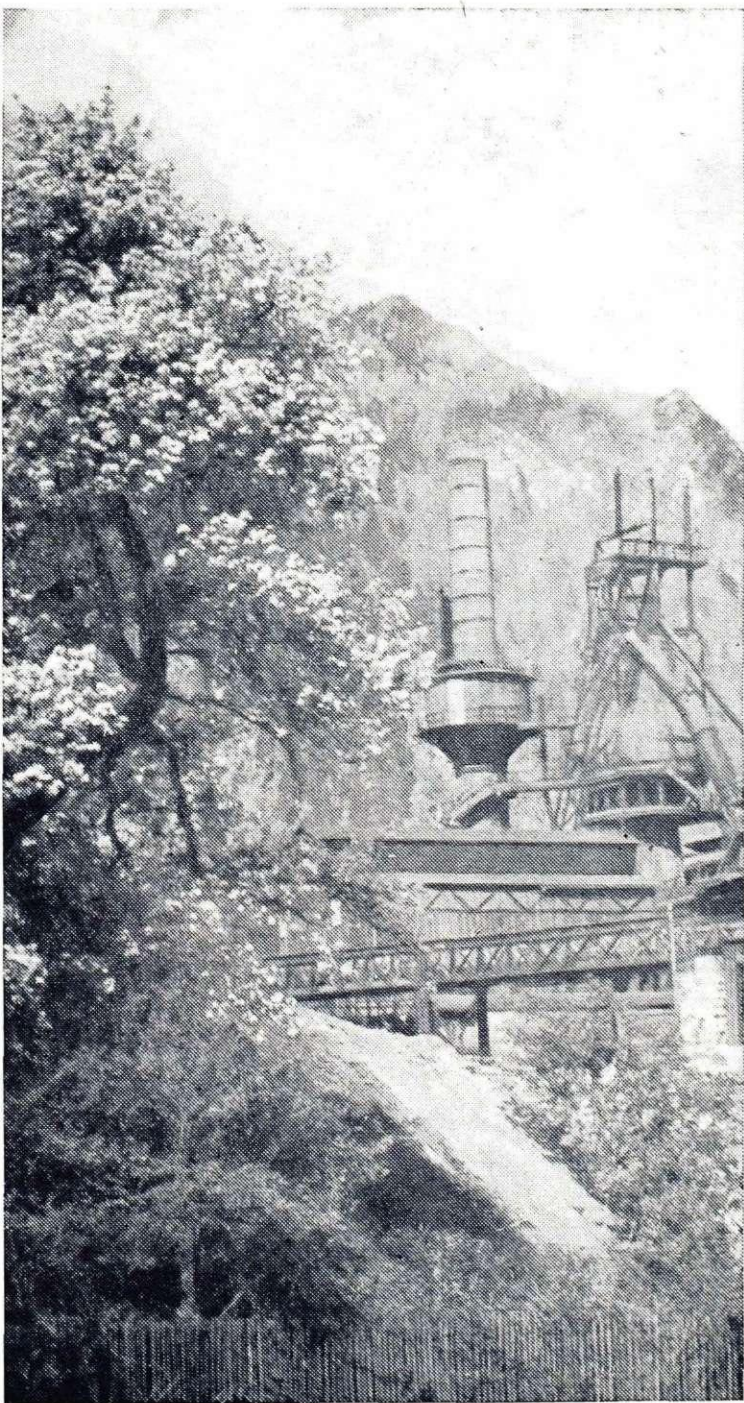
Prav te izkušnje so delavski proletariat združevale v enotno borbo, iz katere je po 4-letni krvavi borbi leta 1945 ravno za 1. maj dosegel svoj dolgoročni cilj in odšel iz nje zmagovalec. Delavec je zamenjal puško z lopato in začel z delom, s katerim je hotel nadomestiti to, kar je v pre-

teklosti zamudil. Zato je pri nas 1. maj praznik vsega naroda, dan, ko slavimo socialistične pridobitve na poti k popolnemu blagostanju vseh delovnih ljudi v naši domovini.

Veliki uspehi v gospodarskem in v zunanje kot notranje politič-

nem delu nam pričajo, da boj delovnega človeka ni bil zaman. Vsi uspehi in socialistični razvoj naše dežele so plod neomajne vere v boljše življenje — v socializem.

Naj živi 1. maj, praznik mednarodne delavske solidarnosti!

OB 1. MAJU

pred dvajsetimi leti

Ko sem prebiral nekdanji »Tovarniški vestnik«, sem v prvomajski številki zameškal iskal najmanjše vesti o praznovanju 1. maja, saj o praznovanju samem ni moglo biti govora, ko so bile na dnevnem redu redukcije. V članku pod naslovom »Upamo na bolje«, sem bral sestavek, ki je bil vse preje kot tolažila za delavstvo, zaposleno v takratni KID. Takole nekako so opravičevali svoje delo:

Uvidevajoč dobronamerna prizadevanja od strani zastopstva delavstva in delavske javnosti je gospod ravnatelj jasno pokazal vsa prizadevanja podjetja z izvajanjem: »Odpuščanje delavstva, verjemite mi, ni zabava za podjetje. Preden smo se odločili za ta korak, smo poizkusili vse. Napravili smo dovolj potov za zavarovanje dela, toda nismo samo mi, ki z zaskrbljenostjo gledamo na trenutne prilike na železarskem trgu. Lahkomiselno pa bi bilo za vse nas, če bi odvisni stalež držali dalje, potem ko vsi veste, da smo ga držali do skrajnosti, da so naša skladišča polna. Bolj kot kdaj koli nam je potrebno skrajno organizirano in kvalitetno delo ter jeklena skupnost naše delovne vzajemnosti, da bomo zavarovali naše delo. Naša polna skladišča govorijo o dobronamernosti in optimizmu podjetja dovolj jasno.«

To so bile besede glavnega direktorja delavstvu za 1. maj, praznik delovnega ljudstva pred dvajsetimi leti.

Šef inšpekcije dela g. inž. Petrovič pa je delavskim zastopnikom dejal, da ni virtuoz, ki bi mogel stoddostno upoštevati vse okoliščine potrebe dela, socialne vidike, strokovne ozire, da bi nobene ne prizadel, pa vključ temu izvedel odpuste.

Iz zgornjih lepih besednih fraz je razvidno, kako enostavno so takratni gospodarstveniki manipulirali z delavstvom, ki jim je bilo nezaščiteno izročeno na milost in nemilost. Vsako kopičenje robe v skladiščih je povzročalo zaposlenim delavcem skrb. Biti reducirani v tistih časih je pomenilo daljšo brezposelnost, pomenilo je bedo in pomanjkanje.

Sedaj pa pogledajmo, kaj je glede redukcij napisal naš proletarski pesnik in pisatelj Tone Čufar, ki je sam okušal na svojih plečih takratni klerikalni režim, ki mu ni dal živeti v domačem kraju.

Pod naslovom »Toti list — pre-roški list« je priobčil v omenjenem listu naslednji sestavek, ki nam nazorno odkrije lik borca za pravice delovnega ljudstva.

»KID je izločila nad sto sodelavcev iz svoje velike družine in jih poslala tekmoval na progo brezposelnih, kakor je bil naš list predvideval. Ker pa snega ni več, umetnega iz jajc pa brezposelnih ne zmorejo, pojdejo smučat v travo k sv. Katarini, priprošnjici za zdravo pamet in dobri znanki kovinarjev. Po nekaj letih jih je malo uslišala, saj so jo dovolj nadlegovali z izlety.«

Vsem članom delovnega kolektiva
in vsem delovnim ljudem čestitamo k
delovnemu prazniku - 1. maju

Uredništvo

Misli ob 40-letnici ustanovitve ZKJ

O čem naj spregovorimo ob jubilejni obletnici ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije — sedaj Zveze komunistov? Ali naj steče beseda o heroizmu prvih komunistov, ki so bili preganjani, mučeni ali ubiti na zverinski način, a niso zatajili svoje ideje, niso klonili pred žandarskim režimom Koroščeve Jugoslavije, kakor niso klonili njihovi verni nasledniki, ki so šli v boj z golimi rokami — v boj za idejo, za pravico in svobodo, za narod in so umirali, kakor umirajo ljudje, ki imajo zaupanje in idejo, ki so vredni, da se jih spominjamo in ki so vredni, da so njihova imena zapisana z zlatimi črkami v zgodovini nastanka Zveze komunistov pri nas?

Ali naj spregovorimo o njihovih junaških dejanjih, ko so utirali pot mladi še neizkušeni partiji, zasledovani od raznih policijskih agentov, dokler jim niso padli v roke in zaključili v Glavnjači ali raznih policijskih zaporih. Ali naj spregovorimo o ljudstvu, ki jim je verno sledilo, ki je spričo takratnega skorumpiranega režima in stoterih organizacij imelo zaupanje edino le v po zakonu prepovedano Komunistično partijo, ki je edina ostala zvesta svojim načelom in počasi a vztrajno korakala svojemu cilju nasproti?

Preveč je vsega, da bi mogel zajeti, kar se je dogajalo v teh štirih desetletjih, odkar je zavel med delavstvom in kmetom ter delavsko inteligenco naših narodov osvetožujoči veter, ki je razplamtel tleči ogenj v požar, ki je s svojimi ognjenimi zublji uničil, kar je bilo uničenja potrebno.

Ilegalna Komunistična partija je bila edina organizacija v letu 1941, ki je bila sposobna trezno in premišljeno ukrepati v najbolj kritičnih trenutkih, takrat, ko je narod ostal brez voditeljev, brez organizacij, takrat, ko so razni skorumpirani politiki in voditelji pozabili, da mora imeti človek tudi čast, če hoče nositi ime človeka. Poteptali so jo v blato, zatajili so svoje ljudstvo, zatajili so samega sebe in se prodali za Judežev denar.

Težka je bila pot Zveze komunistov v teh štiridesetih letih, težka, naporna a slavna in častna. Ponosni smo lahko nanjo. Ponosni smo lahko na vse, kar je bilo narejenega pod njenim vodstvom. Ponosni smo lahko na to, kar imamo.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Stane Tušar

Naši poveljni uspehi

Sedaj, ob praznovanju našega največjega praznika — praznika dela, se lahko ozremo nazaj na že prehojeno pot v izgradnji novega in boljše življenja. Ni bil zaman trud, niso bili zaman napori, ki smo jih vložili v to veliko delo. Že sam pogled nazaj na naše uspehe, na rezultate našega dela, nam v veliki meri poplača naše žrtve.

Človek, ki je pred 14 leti videl Jesenice in našo Železarno, se brez dvoma ne bi mogel nadejati vsemu temu, kar so zgradile naše delovne roke v tem obdobju obnove in izgradnje.

Povpraševanje po jeklu in jeklenih proizvodih nam je narekovalo povečanje proizvodnih kapacitet. Družba je zahtevala od nas jekla in dajali smo ga. Noč in dan je teklo kvalitetno »SIEMENS-MARTINOVO« in elektro jeklo iz naših talilnih agregatov. Noč in dan so valjarne valjale ingote in brame v polfabrikate, ki niso mogli nasiti tržišče in potrebe naše dežele v obnovi in izgradnji. Vsem tem proizvodnim agregatom so stregle žuljave in ožgane roke plavžarjev, jeklarjev, valjavcev in ostalih članov kolektiva.

Velike naloge so bile pred nami, nismo se jih ustrašili. Nismo se pridružili tistim malodušnim, ki so nejeverno odkimavali z glavami in napovedovali neuspeh. Nevešči vedeževanja so se usteli v svojih napovedih, kajti naš delovni kolektiv je korakal iz leta v leto od uspeha do uspeha.

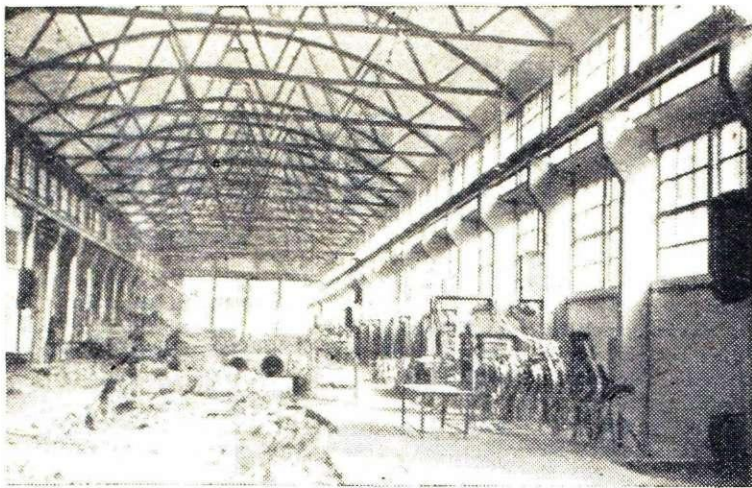
Produkcija je rasla, dvigala se je kvaliteta, dvigal se je sortiment naših proizvodov, dvigal se je naš ugled. Povpraševanje po pločevini je narekovalo

modernizacijo naših valjarn na Javorniku. Zgradili smo novo valjarno 2400. Ta zalaga naše ladjedelnice s pločevino, ki je bila prej v celoti uvožena. Mnogo milijonov deviznih dinarjev je prihranjeno vsako leto, z osvojitvijo novega proizvoda.

Mehanizacija fine pločevine na Javorniku nam je dvignila letno produkcijo za preko 20 tisoč ton, ob istem številu delavcev in z manjšim fizičnim naporom. Ta razmah je zahteval tudi mo-

so kolono in jo tudi naredili. Leta 1951 je šla v pogon in nekaj let za njo še drugi dve, vse tri pa obratujejo in proizvajajo kisik nič slabše, kakor, če bi bile uvožene. Novi kisikarni sta nam lahko v pomoč.

Povečanje kapacitete valjarn je narekovalo tudi povečanje proizvodnih kapacitet jekla. Zgradili smo 2 novi SM peči, ki sta bili postavljeni v rekordnem času. Izvedli smo rekonstrukcijo obeh visokih peči, zgradili

derne generatorje. Treba je bilo podreti stare in postaviti nove. Porasla je potrošnja kisika in baterijski dovoz iz Jesenic ni zadoščal. Misliti je bilo treba na nove kolone za proizvodnjo kisika. Člani našega kolektiva so se lotili dela. Skonstruirali

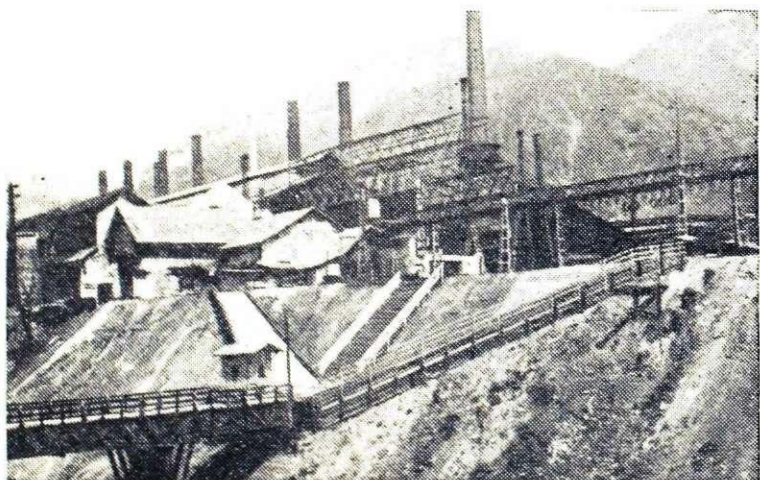
▲ Urejanje notranjih prostorov v predelovalnih obratih

Cowperje in pražilne peči. Vse to pa je omogočilo dvigniti dnevno proizvodnjo grodlja, ki ga rabimo kot vložek za SM peči. In tako je tudi martinarna lahko zakladala valjarne z zadostno količino ingotov in bram.

Razširjajoča se jeklarna je popolnoma izpodrinila stare in temne predelovalne obrate. Tam, kjer so dolga leta vlekli žico in pločevino, vlivajo danes Simens-Martinovo jeklo. Predelovalni obrati so se preselili v nove in moderne prostore, ki so dandanes, lahko rečemo, vzor moderne in higienske urejene industrije.

Vsa ta razširitev in montaža novih strojev je zahtevala tudi gonilno silo. Treba je bilo misliti na gradnjo nove električne centrale. Zgradili smo jo; ponosna in visoka stoji sredi tovarne in nas oskrbuje z električno energijo in paro za ogrevanje prostorov. Kot dragoceno gorivo pa se uporablja plavžni plin, ki je prvotno zastrupljaj ozračje. Med vsemi temi razvi-

Podaljšek martinarne ▲ v gradnji

▲ Tak je pogled na Jesenice z Mežakljinega pobočja

pod Mežakljo, za Progo in na Koroški Beli. Vsa ta naselja so dala našim železarskim Jesenicam popolnoma drugo podobo, saj iz naše, nekoč dolge raztresene vasi, nastaja strnjeno mesto — mesto železarjev.

Edo Žagar

Štirideset let boja za pravico in svobodo

20. april 1919 je zgodovinski dan, ki bo ostal zapisan v zgodovini revolucionarnega delavskega gibanja kot rojstni dan Komunistične partije Jugoslavije. Tega dne so se zbrali na predlog takratne Srbske socialdemokratske stranke delegati h kongresu združenja, z namenom, da ustanovijo novo stranko. Ne samo v Beogradu, temveč po vseh krajih naše domovine so se zbirali delovni ljudje okrog novoustanovljene Komunistične partije. Zaradi tega je bila Komunistična partija v tistem času ena od najmočnejših in najbolj uglednih strank v državi. Toda napredna in revolucionarna stališča, ki jih je zastopala Komunistična partija od vsega začetka, pa niso bila po volji takratni buržoaziji. Vladajoči monarhistični krogi so začeli proti Komunistični partiji neusmiljen boj, zato je bilo v naslednjih letih vedno manj svobode za Partijo in njene člane. Samo nekaj let je minilo od ustanovnega kongresa in že se je morala Komunistična partija spričo vedno večjega nasilja prilagoditi pogojem ilegalnega dela.

Težki časi za Komunistično partijo in njeno članstvo so se začeli s tistim dnem, ko je bil sprejet zakon o zaščiti države. To pomeni, da je bila Komunistična partija postavljena izven zakona, njenim članom ter organizacijam pa prepovedano sleherno javno udeleževanje. Vse je kazalo, da številni policijski aparati bivši Jugoslaviji ni imel druge dela kakor zapiranje komunistov — naprednih borcev za pravice delavskega razreda. Zapore, kamor so še pred leti zapirali morilce in tatove, so zdaj napolnili z napredno mislečimi delavci — komunisti. Toda zdaj šele je prišla do polne veljave velika vzdržnost partije in njenih članov. Komunisti, ki so bili zaprti po več let, so zapore spremenili v šole komunizma, to pomeni, da so komunisti kljub najtežjim pogojem, ki so vladali v zaporih, pridno študirali marksistično literaturo in celo pisali svoja lastna dela (tov. Tito, Moša Pijade, Kardelj in drugi). Iz temnih zaporov so komunisti vedno znova opozarjali prebivalstvo Jugoslavije, naj bo budno pred fašističnimi silami, ki so se prav v teh letih močno uveljavile in razširile svojo dejavnost v sosednjih državah.

Kljub temu, da je bila Komunistična partija pred II. svetovno vojno najbolj zatirana stranka, pa je bila po drugi strani tudi najbolj ugledna in vzorna voditeljica delovnih ljudi. Kljub ilegalnemu delu in brezpravnemu položaju, je Komunistična

partija ohranila svojo čvrstost, saj so se za njen program navdušili številni novi delavci, kmetje in izobraženci. Tako je Komunistična partija okrepila svoje vrste idejno in številčno.

S posebnim ponosom lahko zapišemo, da je jeseniški proletariat pod vodstvom Komunistične partije močno napredoval v boju za pravice izkoriščanih delavcev. Komunisti so na Jesenicah pred drugo svetovno vojno visoko dvignili zastavo in kljub vsem težavam niso nikoli izgubili zaupanja v Partijo in njeno vodstvo. Malo je industrijskih krajev v naši državi, ki bi se lahko ponašali s tako bogato revolucionarno zgodovino kakor prav železarske Jesenice. Poleg rudarskih revirjev so bile Jesenice pred drugo svetovno vojno središče borbe proti kapitalističnim izkoriščevalcem. Tovariši Čufar, Gregorčič, bratje Stražarji, Matija Verdnik in drugi so pod odrom v Delavskem domu vzgajali delavce ter jih nenehno seznanjali z marksistično literaturo ter jih navduševali za težki, toda veličastni boj proti kapitalističnim mogotcem.

Svojo politično in kulturno poslanstvo je v tistih letih opravila tudi jeseniška Svoboda, kjer so imeli glavno besedo zopet komunisti. Zaradi tega je jeseniška Svoboda kaj kmalu postala kamen splošne desničarski centrali v Ljubljani, ki je Svobodo na Jesenicah v letu 1933 razpustila. Toda jeseniški kovi-narji oziroma železarji so se zavedali, da jim je kulturno prosvetno društvo v njihovem boju proti izkoriščevalcem močno potrebno, zato so razpuščeno Svobodo nadomestili z novim delavskim in kulturnim društvom Enakost. To društvo je nadaljevalo tradicijo in poslanstvo razpuščene Svobode vse do začetka druge svetovne vojne. Jeseniški komunisti pa niso vzgajali delovnih ljudi samo v delavskem domu pod odrom, temveč so svojo dejavnost razširili tudi na sosedne kraje, prav posebno še na Javornik, Koroško Belo, Hrušico in Blejsko Dobravo. Komunisti so napredno in revolucionarno misel širili med delovnim ljudstvom v vseh mogočih oblikah, prav posebno pa še prek kulturnega društva Svobode ter strokovnih organizacij. Pri svojem delu so člani Komunistične partije zelo dobro uporabljali marksistično literaturo, ki so jo po skritih, toda varnih poteh prinašali na Jesenice. Upoštevali so napotke ter se ravnali po zgledu svojih voditeljev, zato so oboroženi z znanjem ter revolucionarnim mišljenjem tudi zmagali v veliki stavki v 1.1935.

Misli ob 40 letnici ustanovitve ZKJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ves ta napor in vse te preizkušnje so krepile komuniste, krepile so organizacije, krepile so njeno delo — in z upanje v Zvezo komunistov je rastlo iz leta v leto. Zveza komunistov je danes močna in prekaljena organizacija, ki je previharila viharje in po vseh težkih dneh, ki se jih prav letos spominjamo, bolj, kot kdaj koli poprej, počasi a vztrajno pluje proti mirnim zalivskim vodam, gnana z duhom bratstva in enotnosti. Njena pot je ravna in dobro vidna vsem — tudi tistim, ki te poti nočejo videti, ker jih bodejo njene težnje, ki so tudi naše kakor tudi vseh naprednih ljudi — težnje po enakopravnosti in koeksistenci med narodi sveta.

Naj živi Zveza komunistov pod trdnim vodstvom našega maršala Tita!

Predsednik okrajnega odbora SZDL France Popit

O storilnosti

Skrb za višjo produktivnost ni samo ekonomsko tehničen, ampak tudi družbeno političen problem. Od tega, koliko bo naš družbeni sistem, sloneč na družbenem in delavskem upravljanju, pokazal večjo sposobnost razviti produktivnost in proizvodnjo sile družbe, je odvisna njegova afirmacija in superiornost nad kapitalističnim sistemom upravljanja gospodarstva po državi.

Naš sistem delavskega upravljanja v podjetjih ima vse pogoje, da pokaže prednosti, saj ima neposredni proizvajalec vse možnosti, da se more razviti samoiniciativno v pogojih demokratskega upravljanja z gospodarstvom in družbenimi zadevami, potrebno ga je samo ekonomsko povezati z rezultati racionalnega gospodarjenja podjetja.

Racionalno gospodariti v podjetju se pravi, računati z vsemi faktorji, ki vplivajo na povečanje

dohodka, proizvodnje, produktivnosti, storilnosti itd.

Zato je potrebno usmeriti z vsemi sredstvi neposredne proizvodnje k tem vprašanjem. To pa seveda pogojuje in zahteva politično nalogo. Spremeniti je treba odnos, ki ga je imel mezdni delavec do gospodarjenja v podjetju pod kapitalističnim lastnikom, v odnos, ki naj ga ima soupravljalec in posredni lastnik proizvodnih sredstev. Seveda bi idealizirali stvar, če bi dejali, da je za spremembo mentalitete dovolj politično delo, toda zavedati se moramo, da je tu še materialen interes. Tako ekonomsko stimulacijo vsakega individualnega proizvajalca, ki bo do najvišje možnosti razvil iniciativo za ustvarjalnost in čut za produktivnost in za racionalno gospodarjenje, je moč doseči samo z najboljšo možno spojitvijo družbenega interesa z individualnim. V tej smeri bi morali sedaj, ko sprejemajo v podjetjih tarifne pravilnike, usmeriti tarifno politiko.

Delavski praznik pred vojno

po pripovedovanju naših starejših delavcev

Zopet je minilo leto. Stirinajsto leto nove rasti. Zopet praznujemo 1. maj. Drag nam je. Praznik delovnega ljudstva - praznik narave.

Ta dan se radi spominjamo vseh naših naporov, bojev in uspehov. Tudi v tovarni bo praznično razpoloženje. Vse bo tiho, mirno. Tovarniške sirene bodo utihnile, utihnili bodo stroji. Povsod bo spokojno, razen na plavžu. Ta ne pozna praznovanja.

Mi pa bomo nekje v naravi brezskrbno praznovali naš najlepši praznik.

Včasih pa je bilo drugače, in, da ne bi pozabili tistih časov, smo poprosili nekaj starejših delavcev, da nam v kratkih stavkih obudijo spomine na ta praznovanja, ki so se vršila v senci bajonetov in gu-mijevk.

Kaj nam pravi Noč Martin iz Javornika?

Delavska organizacija SMRJ in delavsko prosvetno društvo Svoboda sta vsako leto pod okriljem ilegalnega partijskega vodstva organizirala pod težkimi pogoji praznovanje 1. maja. Že teden dni prej smo točno določili, kje bodo zagoreli kresovi, kdo bo kuril in, kje bomo razobesili zastave ter kje bo potekalo samo praznovanje 1. maja.

Mnogo je še takih spominov. Najbolj razburljivega pa vam bomo opisali:

Bilo je leta 1927. Na povabilo Tomaža Godca iz Bohinja je ješe-niška Svoboda, pod vodstvom agilnega pevovodja Ambrožiča, organizirala izlet k Savici, kjer je

▲ Jaka Vodnjov — žerjavovodja elektropeči

bilo predvideno tudi politično zborovanje. Povabljeni so bili tudi zastopniki iz Zagreba.

Preko 130 se nas je takrat pripeljalo v Bohinj. Žal pa se v naše presenečenje pripeljali tudi žandarji, in to z istim vlakom kot mi. Nameravali smo že takoj na postaji zapeti Bohinjecem pesem »Delavski pozdrav«. Toda naše veselo razpoloženje se je razblinilo, ko smo se znašli na postaji v oklepu žandarjev in njihovih bajonetov. Noben izgovor ni pomagal. S puškimi kopiti in bajoneti so nas strpali v čakalnice in sledilo je zasliševanje, ki ni potekalo brez tepeža in magajanja. Cena Ambrožič, naš pevovodja, je bil takrat pretepen že na postaji. Prav tako

tudi Vergelj in Resman. Nato so bili še aretirani. Ostale so nas zvečer pod stražo pripeljani na Jesenice in razgnali na domove.

Naslednji dan so bile izvedene še aretacije nekaterih naprednih delavcev in tudi hišne preiskave.

Najuspešnejše praznovanje prvega maja smo izvedli leta 1937 v Završnici. Velika udeležba delavcev in njihovih družin je dala podarek temu izletu, ki je potekal lepo in mirno, kljub temu, da smo vključili v pevski program tudi revolucionarne pesmi. Še celo granicarji so se nam pridružili, tako da so bili žandarji sprči tega nemočni. Mi pa smo to vzdušje izkoristili in uspešno izvedli slavnostno prvomajsko partijsko posvetovanje in si zadali naloge za bodoče delo. S posebnim zadoščenjem smo se razšli na svoje domove, ko nam je uspelo krepiti naše partijske vrste, ne oziraje se na klerikalni režim, ki nas je preganjal in teroriziral. Komunistična partija je bila takrat že močna, kljub ilegalnemu delu.

Tov. Setinc pa se spominja praznovanja 1. maja leta 1926 takole:

Že v dopoldanskih urah se je zbral na Javorniku pevski zbor Svobode in s preko petdesetimi pevci in ostalo povorko krenil po glavni cesti proti Delavskemu domu na Savi. Prepevali smo revolucionarne pesmi. Ko smo šli mimo tovarne, pa so se pognali nad nas žandarji, z bajoneti na puškah

▲ Martin Čufar — delovodja na plavžu

in nam zaprli cesto. Mi pa smo, s Cenetom Ambrožičem na čelu, korakali dalje in peli, tako da so se prvi pevci s prsmi dotaknili bajonetov, pripravljenih za »bodi« in

▼ praznovanje prvega maja leta 1937 v Završnici

prisilili tako žandarje na umik. — Kljub vsemu besnenju njihovega poročnika, so bili sprči naše srčnosti in složnosti deprimirani. Mi pa smo potem odšli v Delavski dom in nadaljevali s svojim programom, čeprav so nas tudi tam hoteli razgnati, in manifestirali bratstvo in solidarnost delovnega ljudstva.

▲ Janez Kos — delovodja predelovalnih obratov

Bilo je v Sarajevu leta 1925. Služil sem vojaški rok. Nastanjeni smo bili v kasarnah kralja Aleksandra. Bližal se je 1. maj. V tistih časih pa se je takratna naša oblast še prav posebna bala manifestacij delavstva. 1. maj pa je bil praznik dela in storjeni so bili še posebni ukrepi za preprečitev demonstracij. Ni zadostovalo, da so ojačali žandarmerijo in policijo, ki je bila v pripravljenosti in kontrolirala mesto, temveč so tudi vojaščino pripravili, da bi v potrebi udarila po delavstvu. Na predvečer so nas po desetinah in vodih razporedili okoli mesta, kjer smo bili v pripravljenosti in tako s telefonom povezani s komando. Kako je potekalo praznovanje samo, mi ni znano, vem le, da vojska ni nikjer intervenirala.

Tov. Čufar, delovodja na plavžu, nam navaja naslednje spomine.

Kaj je prvi maj, to je bilo mo-goče zaznati šele, ko sem prišel v Bohinj. Nikoli ne bom pozabil, kako začuden in presenečen sem gledal vlak, ki je ves okrašen pripeljal prvomajske izletnike v Bohinj. Bil sem še otrok in prav zato mi je vse tako ostalo v spominu. V moji rodni vasi o delavskem prazniku nisem ničesar slišal. Leta 1930 pa sem ga prvič tudi sam praznoval. Prijatelj me je povabil

v Ukanc, kjer so bili že zbrani napredni bohinski delavci s svojimi družinami. Tudi iz drugih krajev jih ni manjkalo. Sprejeli so nas medse in skupaj smo manifestirali. Ob tej priliki je spregovoril tudi napredni Tomaž Godec in s svojim revolucionarnim govorom navdušil vse prisotne, posebno pa mene, ki sem ga sicer poznal, a ne kot re-

volucionarja. Ta prvi maj mi je ostal še posebno v spominu. — Z Godcem sva bila potem še večkrat skupaj.

Kaj je povedal o praznovanju 1. maja leta 1933 na Poljanah tov. Kos Janez?

Po skupnem odhodu izpred Delavskega doma smo z godbo na čelu krenili po glavni cesti proti Javorniku in dalje na Poljane. Med potjo so se vključevali še Javorničani, tako da nas je prišlo na Poljane že preko dvesto.

Izbrali smo si prijetno jaso na rovtih in se sprostili ter manifestirali delavsko solidarnost in izvajali razne pevske točke in recitacije. Ker zastav le nismo smeli imeti, so žene razobesile miniaturne zastavice v obliki rdečih naglavnih rut. To je žandarje, ki so patrolirali okoli, le preveč bodlo v oči. Eden se je drznil vzeti neki ženi ruto s palice, ki jo je imela zasajeno poleg sebe. Ne spominjam se točno, čigava je bila ruta. Dejstvo pa je, da se se sprostila elementarna sila žen in žandar je rad ali nerad, moral ruto vrniti. Vendar je po incidentu razpoloženje minilo in kmalu smo odšli nazaj v dolino. Praznik smo slavili še daleč v noč v našem Delavskem domu.

Štefan Nemec

Pred letno tovarniško konferenco ZKS

Kakor vsako leto, bomo tudi letos pregledali dejavnost ne samo organizacij in vodstev ZKS, temveč tudi vseh drugih družbeno političnih sil v Železarni. Predvsem pa bomo razpravljali o gospodarstvu, o delavskem samoupravljanju in o delu komunistov v organih delavskega samoupravljanja, v organih Zbora proizvajalcev, in drugih samoupravnih in družbenih organizacij.

Konferenca bo v prostorih Delavskega doma in bo trajala ves dan. V Železarni je sedaj 1048 komunistov, na konferenci pa bo 120 delegatov, ki so jih OOKZ že izvolile. Na tej konferenci bomo volili tudi delegate za IV. kongres ZKS, ki bo 2. junija v Ljubljani. Z ozirom na naše število članstva volimo 13 delegatov. Veseli smo, da bosta na naši konferenci kandidirala kot delegata tovariš Stane Kavčič — predsednik Zveze sindikatov Slovenije in tovariš Avbelj Viktor, podpredsednik Izvršnega sveta.

Ena izmed nalog, ki je pred nami, je reorganizacija podjetja, s tem da bomo formirali ekonomske enote. Nujno je, da delujejo bo dana realna možnost za organiziranje Obratnih delavskih svetov.

Ker to ni le tehnično vprašanje, temveč v veliki meri tudi politično, bo to tudi osrednje vprašanje na naši konferenci. Kot že omenjeno, bi bila s tem dana možnost za formiranje obratnih delavskih svetov, ki bi imeli polne kompetence pri upravljanju ene ekonomske edince. Nujno je, da delujejo politične organizacije kot subjektivni faktor pri uveljavljanju delavskega samoupravljanja, ki ga moramo približati čim bolj neposrednemu proizvajalcu.

Zato bo potrebno, da se tudi politične organizacije formirajo v tak

ko organizacijsko povezavo, da bodo obravnavale problematiko v okviru ene ekonomske enote.

Konference osnovnih organizacij so bile izvedene po dosednji razporeditvi OOKZ, se pa v tem predkonferenčnem obdobju že vršijo priprave za formiranje organizacij v okviru ekonomskih enot kot so: topilniške, valjarne, predelovalni obrati in pomožni obrati.

Ker nobena organizacija ni nastala čez noč, t. j. iz objektivnega in subjektivnega vzroka, je nujno, da se politične organizacije formirajo prej, preden bi bila izvršena sama reorganizacija v podjetju. To pa predvsem zato, da bi bila izvršena v demokratičnem smislu, da politične organizacije v podjetju kot subjektivna sila pomagajo pri čim boljši in hitrejši njeni izvedbi.

Nadalje bomo obravnavali še vse ostalo kot je produktivnost, nagrajevanje, vprašanje delovne sile, vprašanje socialističnih odnosov v podjetju, kadrovske vprašanje in to glede strokovnega in ideološkega dviganja članov ZK in celotnega kolektiva naše Železarne.

Na konferenci bo izvoljen tudi nov komite, ki bo imel veliko nalogo izvesti program, ki ga bo nakazala konferenca.

Eno važnih vprašanj je tudi sprejemanje novih članov iz vrst mladine, kar gre še vedno preveč počasi, saj so dostikrat za nesprejetje mladega aktivista v ZKS razlogi tako malenkostni, kot je na primer izpolnjevanje dokumentov.

15. maja 1959 pa bo še Občinska konferenca ZKS, na kateri bo tudi 73 delegatov iz Železarne.

Le z dobrim in uspešnim delom bomo najbolje proslavili 40. obletnico ustanovitve KPJ in se pripravili na IV. kongres ZKS.

Jože
Hutar

Zakaj proračunski prispevek iz osebnega dohodka?

Na zadnjem zasedanju Občinskega ljudskega odbora dne 7. 4. 1959 je ljudski odbor ob priliki razprave o družbenem planu in proračunu razpravljal in sklepal tudi o dopolnilnem proračunskem prispevku. Sprejet je bil sklep, da se poleg podjetij, ki so že obračunavali proračunski prispevek iz osebnega dohodka, odlok razširi še na ostalo dejavnost, ki v odloku v decembru 1958. leta ni bila zajeta.

Prvotni odlok iz leta 1958 je zajemal plačevanje prispevka v vseh gospodarskih organizacijah družbenega in privatnega sektorja v višini 10% od proračunskega prispevka določenega po zvezni uredbi. Popolnoma pa so bili oproščeni finančno samostojni zavodi, proračunske ustanove, uslužnostna dejavnost privatnega in družbenega sektorja ter JZ.

V lanskem letu je obstojala možnost plačila tega prispevka v breme celokupnega dohodka, češar so se poslužile nekatere gospodarske organizacije, kar pa ni bil cilj uredbe. V letu 1959 se ne dopušča nikakih izjem pri izvajanju uredbe, ter se mora dopolnilni prispevek plačati v breme zaslужka posameznika, kot obdajna postavka njegovih čistih prejemkov.

Odlok predpisuje, da se dohodki, ustvarjeni iz tega naslova, uporabljajo izključno za negospodarske investicije, to je komunalne objekte družbenega standarda.

Z ozirom na velike potrebe v jeseniški komuni je v cilju dviga družbenega standarda vseh prebivalcev komune zbor proizvajalcev in občinski zbor stal pred dejstvom: Uvesti prispevek in s tem pridobiti okoli 40.000.000 din za izgradnjo objektov družbenega standarda ali pa se mu odpovedati in s tem tudi opustiti predvidene gradnje.

Vsi predvideni objekti in naprave bodo služile v korist celotnega prebivalstva Komune in sta oba zbora stala na stališču, da ta prispevek plačujejo tudi ostali, ki ga doslej niso plačevali. Upoštevanje različna mnenja na zborih volivcev in zborih proizvajalcev sta oba zbora na zasedanju nasledovala splošno gospodarsko politiko komune.

Sprejet je bil sklep, da se dopolnilni proračunski prispevek uvede za vse gospodarske organizacije, finančno samostojne zavode, banke, proračunske ustanove in vse ostale dejavnosti družbenega in privatnega sektorja. Pri tem pa je z ozirom na različni plačilni sistem in možnosti uvedel temu primerne različne stopnje dopolnilnega proračunskega prispevka.

Zaradi različnih tolmačenj višine in načina obračunavanja tega prispevka je izdano naslednje pojasnilo. V letu 1958 je bil odstotek proračunskega prispevka po Zvezni uredbi progresiven z ozirom na višino plače. V letu 1959 pa je stopnja proporcionalna.

Primer: Na čisti zaslužek (netto) v znesku 10.000 din se plača 18,03% rednega proračunskega prispevka po Zvezni uredbi, ki ga plača delodajalec in zneske 1803 dinarjev. Ta znesek pa je osnova za obračun dopolnilnega proračunskega prispevka, ki je 10% od zneska 1803 din, kar zneske 180 dinarjev, katerega plača posameznik tako, da znaša njegov osebni prejemek 10.000 din manj 180 din, kar je enako izplačilo 9820 din.

Če je stopnja dopolnilnega proračunskega prispevka 5% pa seveda le polovico, to je 90 din.

Stvarno pa se v primeru, kjer je predpisani 10% proračunski prispevek plača le 1,8% od netto plače, kar je enako 180 din napram 10.000 netto plače. Ta primer naravno kaže, da posameznik dejansko plača le 1,8% od netto plače in ne 10%, kot so nekateri napočeno razumeli.

Negospodarske investicije v proračunu občine Jesenice za l. 1959 znašajo 73.400.000 din, od katerih je kritje iz sredstev proračuna 33.400.000 din iz dopolnilnega proračunskega prispevka pa 40 milijonov din. Iz vseh teh sredstev se predvidevajo naslednje gradnje, adaptacije, načrti itd.:

1. Opekarna načrti	1.000.000 din
2. Investicijski programi in načrti za obrt	2.000.000 din
3. Parkirni prostor Kranjska gora	500.000 din
4. Komunalni servis — nova gradnja	15.000.000 din
5. Mlečna restavracija	5.000.000 din
6. Spomenik ZB NOV	9.000.000 din
7. Spomeniki vzdrževanje	1.000.000 din
8. Dom onemoglih	1.200.000 din
9. Zavod za zaposlovanje invalidov in drugih oseb	3.000.000 din
10. Gasilni bazen Kočna	300.000 din
11. Reševalna postaja — avto	3.000.000 din
12. Izgradnja konjačije	2.000.000 din
13. Zavod za izobraževanje odraslih	650.000 din
14. Uprava komunalne službe, nabava cestnih vozil	250.000 din
15. Zdravstveni dom — adaptacija	500.000 din
16. Adaptacija prostorov ObLO	300.000 din
17. Adaptacija gledališča Jesenice	800.000 din
18. Zavod za stanov. izgradnjo osnovna sredstva	1.000.000 din
19. Načrti	10.000.000 din
20. Javna razsvetljava	6.000.000 din
21. Razdelilni rezervoar	700.000 din
22. Dograditev vodovoda Mojstrana	1.000.000 din
23. Razdelilna trafo postaja Jesenice	5.980.000 din
24. Gasilski domovi	1.000.000 din
25. Priključek šolskega vodovoda na Blejski Dobravi	120.000 din
26. Kulturno umetniško društvo Rateče za kino projektor	100.000 din
27. Kulturno umetniško društvo Planina za kino projektor	400.000 din
28. Vzdrževanje šport. in kultur. domov in naprav	1.000.000 din
	73.400.000 din

Kolikor se Občinski ljudski odbor in zbor proizvajalcev ne bi bila odločila za uvedbo dopolnilnega proračunskega prispevka, bi se morali odpovedati tudi navedenim gradnjam v višini 40 milijonov din, kar pa bi z gledišča splošnih koristi prebivalstva ne bilo pravilno.

IZ KLUBA MLADIH PROIZVAJALCEV

Miroslav Noč

Ali poznate naš program?

Klub mladih proizvajalcev v naši železarni (KMP) je zjel v svoj delokrog okrog 100 mladih delavcev, ki so menili, da jim je potrebna družbena ekonomska vzgoja v krogu mladih. Tako vzgojo more nuditi le KMP kot posebna veja dejavnosti organizacije Ljudske mladine.

Letošnji program kluba po svoji raznolikosti in aktualnosti omogoča mladim delavcem, tudi po tej poti posegati v družbeno in proizvodno problematiko naše železarnice.

Program obsega naslednje teme:

1. Tarifni pravilnik — merilo za pravično delitev osebnega dohodka.
2. Zakaj pripravljamo reorganizacijo naše železarnice po proizvodnih enotah.
3. Vloga normiranja in cenikov za naše proizvode v okviru nove organizacije podjetja.
4. Kakšni so življenjski pogoji mladega delavca na Jesenicah — številke o stanju govorijo.

5. Polletna bilanca našega podjetja.

6. Vloga mladih strokovnjakov pri dviganju proizvodnje in proizvodnosti, ter pri strokovnem izobraževanju delavca.

7. Ekскурzija za mlade strokovnjake v projektivni biro »Metalne« Maribor.

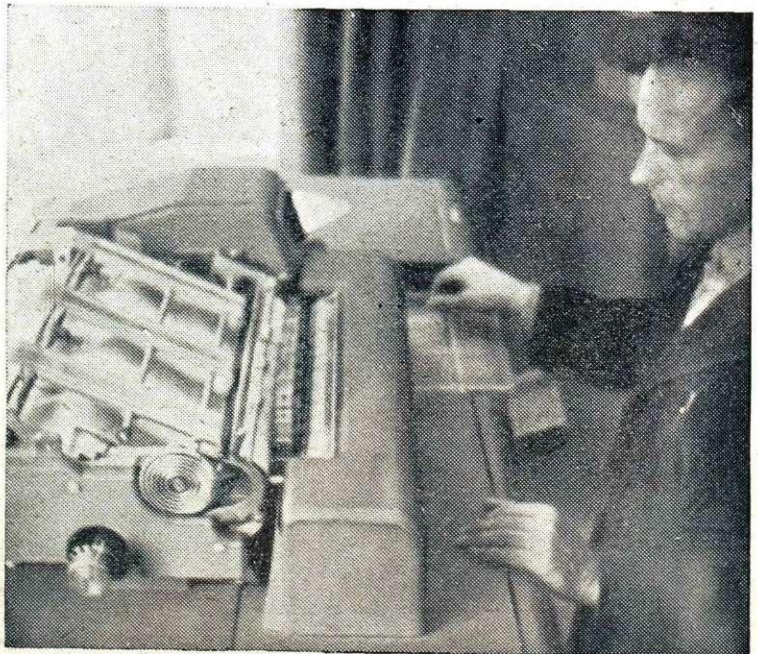
8. Ekскурzija v »TAM« Maribor — obisk njihovega kluba.

Za strokovno vzgojo in razgled po svetu tehničnih novosti, bodo člani kluba imeli možnost v okviru Društva inženirjev in tehnikov spremljati predavanja in tehnične filme.

Obdelava posamezne teme po programu bo v obliki kratkega predavanja, ki bo dalo dovolj podatkov za razgovor.

Razgovor bo temeljni del sestanka, po katerem bo klub izdelal svoje zaključke in predloge.

Mladinci, o delu kluba vas bomo sproti obveščali!

Ivo Ščavničar

KORAK NAPREJ...

V našem listu »Železar« smo že pisali pod naslovom »IBM — najmlajši oddelek Železarnice« o začetkih strojnega obračunavanja v naši Železarni. Prav tako je v prilogi omenjenega lista izšlo pojasnilo strojnega obračuna plač z vsemi potrebnimi tabelami. Zaradi tugej ne bom pisal o principih delovanja strojev in začetnih težavah, s katerimi se je oddelek boril, marveč o nekaterih doseženih uspehih.

▲ Tako luknjajo v oddelku IBM kartice

V mesecu decembru smo dokončno prešli na strojni obračun plač za vse delavce v podjetju. To je vsekakor precejšen uspeh, če računamo na težave, s katerimi se je oddelek boril in na težave, ki jih je povzročil strojni obračun pri spremembi načina evidentiranja dela (pisanje dninskih listov) in prehodu na šifre (delavske številke, vrste posla, stroškovna vrsta itd.). Od oddelka se je zahtevalo, da v relativno kratkem času usposobi svoje kadre. Če vemo, da vsak najenostavnejši stroj zahteva od tistega, ki ga uporablja, določeno znanje in dobo priučitve, potem upam, da ne bo težko razumeti, koliko truda smo morali vložiti v vzgojo kadra, preden so uslužbenci oddelka obvladali kompliciranost poslov in upravljanje IBM strojev. Ne trdim, da so naši uslužbenci popolnoma obvladali tehniko upravljanja. To bo da šele večletna praksa. Obvladali pa so jo že v taki meri, da obračun plač in ostale naloge, ki jih oddelk ima oziroma dobiva, vršijo nemoteno. Tudi priprava materiala za obračun plač od oddelka za obračun osebnih dohodkov je mnogo boljša, kot je bilo v začetku. Tudi na tem področju so doseženi zadovoljivi rezultati.

Sedaj razpravljamo o obračunu plač za uslužbence. Pri tem nastajajo nekatere težave. Spremembi bo treba sistem plačevanja uslužbencev, in sicer bo treba preiti od mesečne plače na urno in od plačevanja mesta prvega na plačevanje petnajstega v mesecu, tako kot plačujemo delavce. Nekateri vodil-

ni uslužbenci Železarnice se s tem predlogom strinjajo, vendar bo končno besedo o tej spremembi moral reči Delavski svet. Če do sprememb ne bi prišlo, kljub temu lahko obračunavamo plače uslužbencev po sedanjem načinu, vendar bi nam vzelo to čas, ki je predviden za nove naloge.

Večkrat slišimo pripombe, zakaj še ni oddelka za obračun osebnih dohodkov zmanjšal števila zaposlenih. V pojasnilo tistim, ki to očitajo, bom citiral odstavek iz poslovnega poročila ZJ za l. 1958:

»Sistem obračunavanja osebnega dohodka se je po zveznih predpisih (bruto, minimalni, progresivna obdavčitev itd.), kot po tarifnem pravilniku Železarnice Jesenice (postavke v razponu, premijski sistem, usposobljenostni dodatek itd.) zelo skompliciral, tako da je večini članov kolektiva le slabo razumljiv, predvsem obračun grupnih in individualnih premij. Za vsakega delavca in uslužbenca se sestavlja evidenca realiziranega osebnega dohodka in odvedenih prispevkov, da se bo lahko na osnovi letnega povprečja ugotovil dokončni obračun vseh prispevkov (eventuelno preplačilo ali doplačilo). — Zaradi teh problemov se kljub uvajanju IBM strojev ni moglo znižati normativna uslužbencev Oddelka za obračun osebnega dohodka.«

Sedaj se pripravljamo za nove naloge, in sicer: za obračun materiala, vodenje personalne evidencije in obračunavanje dela po delovnih nalogah in vzdrževalnih obratih. Predvidene naloge zahtevajo od nas precej truda, predvsem pa študija za obvladovanje novih delovnih področij. Upam, da bomo tudi te naloge uspešno obvladali, se teoretično in praktično izpopolnili, kar nam bo koristilo pri nadaljnjem delu. Pripomniti moram, da tempo uvajanja novih področij ni odvisen samo od nas, marveč v glavnem od dobre priprave in organizacije v vseh enotah, ki dostavljajo podatke v obdelavo. Če bodo dostavljeni podatki točni, potem bodo tudi rezultati strojne obdelave točni, zanesljivi in odraz dejanskega stanja v podjetju.

Da bi pomen strojnega obračuna pravilno razumeli, predvsem pa njegovo prednost pred ročnim in z željo, da bi naše napore znali pravilno tolmačiti ostalim članom kolektiva, ter nam pomagali pri uvajanju sistema strojnega obračuna, smo z oddelkom za strokovno vzgojo in po nalogu glavnega direktorja organizirali dveurni seminar za obratovodje, asistente in delovodje. Omenjeni tovariši so z velikim zanimanjem sledili razlagi in praktičnim operacijam na strojih. Pokazali so veliko zanimanje za sodelovanje z oddelkom in za čimprejšnjo strojno uvedbo obračuna materiala, predvsem pa proizvodnje. Na osnovi tega upravičeno pričakujemo od vodilnega osebja v obratih vso pomoč in razumevanje, od vodstva Železarnice pa še naprej podporo, ki smo je bili deležni do sedaj.

◀ Računanje z IBM napravo je vedno točno

Kje je novga obratih?

Jože Bergant

Ali bomo pričeli z valjanjem karoserijske pločevine?

V obratu Javornik II. je bilo že v septembru 1957 dograjeno ogrodje za hladno valjano karoserijsko pločevino. To pločevino potrebuje naša avtomobilska in elektroindustrija. V Jugoslaviji še ni nobene tovrstne tovarne, zato smo morali do danes vso tako pločevino uvažati. Razumljivo je, da je bilo treba za to pločevino dajati dragocene devize.

Vsi, ki dnevno hodimo mimo naprav oziroma ogródja, ki je bilo že pred 18 meseci popolnoma dograjeno, sedaj pa leži v našem podjetju mrtvo in neizkoriščeno, se sprašujemo, zakaj ta zastoj v tako važnem objektu. Za dograditev tega objekta je bilo potrebnih nekaj sto milijonov dinarjev. Investirala jih je družba.

Poglejmo, kaj pravi k temu obratovodstvo Javornika II. Naprave za hladno valjano karoserijsko pločevino obratujejo samo od časa do časa, približno 5 odstotkov koledarskega časa in še to le poskusno. Glavni vzrok, da te naprave niso izkoriščene, je pomanjkanje delovne sile. Obratovodstvo bi namreč za normalno obratovanje teh naprav potrebovalo 27 ljudi, teh pa sedaj ni možno dobiti. Zakaj te delovne sile niso dobili že prej, preden je OLO Kranj izdal uredbo o omejevanju zaposlovanja nove delovne sile, verjetno marsikomu ni jasno. Človek dobi vtis, kakor da bi se načrtno oviralo čimprejšnje obrestovanje investicij. Poleg tega je za investicije treba plačati anuitete, ki niso ravno majhne. Brez dvoma je, da bi bilo to pločevino bolje izdelovati doma, kakor pa jo uvažati in plačevati zanje dragocene devize. Na vsak način je nujno, da to delovno silo nekje dobimo in da pričnemo z obratovanjem.

Obratovodstvo Javornika II. trdi, da mu manjka po normativu preko 70 ljudi in da jih je nemogoče odstopiti od drugih opravkov, kjer so delali do sedaj, kadar so naprave za hladno valjano pločevino obratovale.

Da so normativi nerealni, o tem ni treba govoriti, razumljivo pa je, da poslovanje v obratu, ki mu manjka preko 70 ljudi, ne more potekati nemoteno, ampak je mnogokrat celo nemogoče.

Drugo, kar je mogoče še važnejše kot pomanjkanje delovne sile, to trdi tudi vodstvo Javornik II., je strokovnost kadra. Nihče od zaposlenih delavcev še ni videl, kako se ta pločevina izdeluje, kakšni morajo biti pritiski pri valjanju, kako je treba manipuli-

rati s pečmi in drugo. Zaradi tega strokovnega neznanja je popolnoma razumljivo, da proizvodnja, kolikor je sedaj sploh je, ne dosega niti kvalitete niti kvantitete, kakršno smo pričakovali. Vendar pa zaradi teh prvih neuspehov rešimo vreči puške v koruzo, marveč je nujno, da uprava pošlje nekaj ljudi nekam na prakso, da se tega dela priučijo ali pa da dobi inozemskega strokovnjaka, da naše ljudi nauči, kako se ta pločevina izdeluje.

Menda je od nas že šlo nekaj ljudi v razne države opazovati izdelovanje take pločevine in vrnili so se polni hvale. Praktično pa do sedaj še nihče ni pokazal, kako je treba delati. Zakaj gredo na prakso ljudje, ki so zaposleni v drugih obratih in ne tisti, ki bodo do potrebščino proizvajali? To je zares malo čudno! Nujno je vendar, da dobimo delovno silo in da bo kader, ki bo tam zaposlen, strokovno izpopolnjen, da nam ne bodo ležala investicijska sredstva mrtva, ko pa vsak izdelek tako potrebujemo na domačem trgu, za vse presežke pa so nam zelo dobrodošle dragocene devize, katere nam da zunanji trg.

...in še pripomba uredništva

Pozdraviti je zanimanje članov kolektiva, da vidijo, kje so skrite sile za večji uspeh podjetja, oziroma kje leži mrtev kapital.

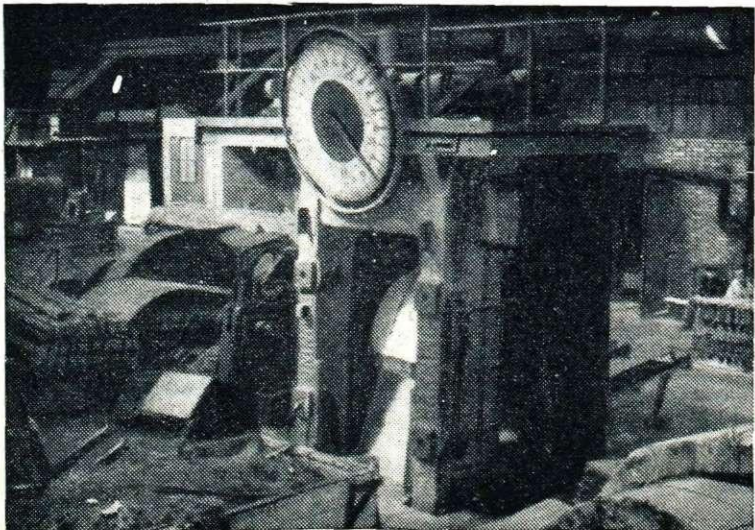
Ni krivda, da ogródja ne služijo svojemu namenu zaradi pomanjkanja ljudi v podjetju, ker stalno ugotavljamo na vseh zborovanjih o skruti delovni sili. Prav tehnično osebje obrata ali grupe je poklicano poiskati delovna mesta z nepopolno zaposlitvijo.

Čakati samo na strokovnjake iz inozemstva ali na »prakse« v inozemstvu prav gotovo ni rešitev, poleg tega pa jako neodgovoren odnos do dela.

V času enega in pol leta bi morali konkretno obrat OTK in Pripravo dela le nekaj ukreniti in poskušati osvajati proizvodnjo, zaostren kvaliteten faktor v premijah bi gotovo premaknil ta primer z mrtve točke, tako, da ne bo sprejeti kvaliteten plan le na papirju.

SODELAVCI, PRIČAKUJEMO ŠE TAKIH PRIPOMB IN VAŠIH KONKRETNIH POBUD.

Zakaj še ne služijo svojemu namenu

▲ Vroče je pri izkopu SM peči

Dante Jasnić

Kako bomo uporabili analitične ocene pri sestavi novega tarifnega pravilnika

Analitična ocena delovnih mest delavcev je dokončno obdelana. Komisija je pregledala in vskladila vse pripombe obratov. Za delovna mesta uslužbencev je analitična ocena še v obdelavi.

V okviru Udruženja jugoslovanskih železarn je bila izvršena vskladitev rezultatov analitične ocene za 320 delovnih mest in uslužbencev.

Ko je komisija pregledala in vskladila vse pripombe na prvotno oceno, je izdelala rang-listo za vsa delovna mesta delavcev v podjetju. Prav tako je izdelala prve poizkusne izračune na osnovi skupne mase dosedanjih tarifnih postavk.

Kaj so nam pokazali ti prvi izračuni?

1. V dosedanjih odnosih med tarifnimi postavkami nastanejo določeni premiki. Višine tarifnih postavk pri določenem številu delovnih mest bi se pomaknile navzgor, nekaj delovnih bi obdržalo iste tarifne postavke, določenemu številu delovnih mest bi morali tarifne postavke znižati.

2. Premiki v višini tarifne postavke na poedinem delovnem mestu bi morali iti občutno navzgor in navzdol.

3. Prvi izračuni nam jasno kažejo, da dosednji odnosi med tarifnimi postavkami niso povsod upravičeni, da smo v preteklosti pogostokrat odredili tarifne postavke bolj subjektivno, brez objektivnih osnov.

Z ozirom na to, da uporaba rezultatov analitične ocene pri odrejanju medsebojnih odnosov med tarifnimi postavkami zahteva določene premike v obstoječih odnosih, je nujno, da se rezultate analitične ocene uvaja postopoma v odvisnosti od obstoječega stanja in od razpoložljivih sredstev, ki jih lahko uporabi kolektiv za ureditev odnosov, ki jih odreja analitična ocena.

Naš kolektiv je osvojil stališče, da v letošnjem letu ne bomo dvigali višine tarifnih postavk, s tem je tudi odločil, da ostane masa čistih tarifnih postavk nespremenjena. S tem stališčem je kolektiv odločil, da se uporaba rezultatov analitične ocene načeloma odloži. Vzroki, ki so narekovali tako odločitev, so predvsem:

— pomanjkanje sredstev za realizacijo rezultatov analitične ocene; — analitična ocena ni še v vseh podjetjih zaključena, vskladena, preizkušena, niti potrjena.

Čprav je odločeno, da se rezultati analitične ocene ne bodo v celoti uporabili pri novem tarifnem pravilniku, ne pomeni, da se jih sploh ne bomo posluževali. Osvojeno je stališče, da v primerih, kjer je nujno popraviti tarifno postavko, se bodo ti popravki izvedli na osnovi analitične ocene.

Pri nagrajevanju nam bodo rezultati analitične ocene koristili tudi takrat, ko bomo uvažali nagrajevanje po enoti proizvodov in to predvsem v tistih obratih, kjer je cel obratni kolektiv v eni normni skupini. Tu bomo morali odrediti udeležbo posameznega delovnega mesta pri črpanju ustvarjenih sredstev. Ker tu ni individualnih norm, bo posamezno delovno mesto črpalo skupna sredstva na osnovi lastne vrednosti, ki mora biti realno, objektivno pravično odredjena, kar nam lahko da samo analitična ocena. Iz navedenega je razvidno, da bomo rezultate analitične ocene lahko uporabljali pri urejanju našega bodočega sistema nagrajevanja.

Analitične ocene ne smemo gledati samo s stališča nagrajevanja, temveč nam rezultati analitične ocene lahko koristno služijo pri urejanju delovnega mesta, pri uvažanju napredne organizacije dela. Na vseh teh področjih nam lahko rezultati analitične ocene koristijo že v tekočem letu.

Glavni direktor ing. Matevž Hafner že drugo leto uspešno vodi naš kolektiv

Obnova

5. SM

PEČI

Martinarna ima danes sedem SM peči, ki so razen zadnjih dveh, zgrajenih pred leti, vse že zelo dotrajane in kričijo po obnovitvi. Zalpa se vršijo le občasni zidarski remont, ki so pač neizogibni. Medtem se za silo obnavlja tudi konstrukcija in ostale armaturne dele.

Remontna skupina je SM peč I. ravno podirala, ko sem prišel skozi martinarno. Zanimalo me je, kako zadeva napreduje, zato sem poiskal odgovornega človeka in povprašal. Dobil sem podatke, ki bodo gotovo zanimali tudi vas. Peč je zdržala 533 šaržev. To je, če računamo tri šarže na dan, 177 dni neprekinjenega obratovanja. S stališča proizvodnosti lahko ugotovimo, da je bilo v tem času raztopljenega v njej 24.000 ton jekla v vrednosti 1400 milijonov dinarjev, kar je vsekakor lepa številka.

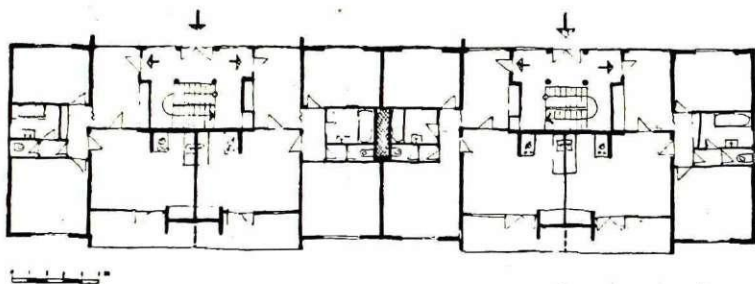
Peč so morali pogasiti v glavnem zaradi dotrajanosti srednjega dela oboka, medtem, ko bi stene peči še nekaj časa izdržale. Komaj so topilniški delavci zapustili peč, jo je že obkrožila remontna skupina in pričela so se remontna dela. Najbolj naporno je vsekakor podiranje peči in zaradi vročine tudi močno oteženo. Delavci se izmenjujejo v dveh skupinah. Kljub temu pa so razdiralna dela trajala 14 dni, zidava peči s slepim kurjenjem pa še nadaljnjih 10 dni. Tako je bilo za izvedbo celotnega remonta potrebno 24 dni. Sicer je bil remont, v primeru z obsežnimi deli, izvršen v kratkem času, bil bi pa lahko opravljen še prej, če bi bilo na razpolago zadosti kvalificirane delovne sile, in če me bi bil odvoz in dovoz materiala tako oteženo.

Franc Hrastar

Kako in kakšna stanovanja gradimo

Gradnjo stanovanj na Jesenicah lahko delimo v 3 faze: povojna obnova; novogradnja na Plavžu, Koroški Beli in Borovljah kot grupe stanovanjskih enot, a ne kot stanovanjske celote (s komunalnimi objekti); tretja faza sedaj ni samo povečanje stanovanjskih enot, pač pa tudi začetek ureditve in gradnje komunalnih objektov. Značilnost je poudarek na ekonomično gradnjo (razmerje površin pomožnih in bivalnih prostorov, cena 1 m² stanovanja i. dr.).

Zaradi toliko različnih faktorjev, ki vplivajo na zahtevo funkcionalnega pravilnega razporeda stanovanja in njegovo ceno, je zanimiva primerjava po tlorisih.

▲ TIP BLOKA XII (Rohrman) ▼ povečano

Bloki na Plavžu

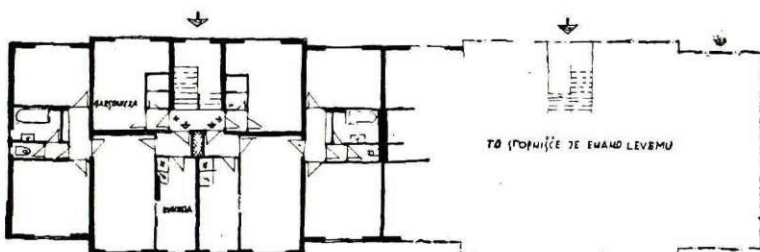
dvosobno stanovanje:
skupna površina 93,5 m²
bivalni prostori 57,2
pomožni prostori 36,3

Cena: ni primerjave zaradi sprememb cen in plač (grajeno pred 1956. letom).

TIP BLOKA XIV (popravljen blok XII)

trosobno stanovanje:
skupna površina 78,0 m²
bivalni prostori 63,8
pomožni prostori 14,2
garsonjera:
skupna površina 20,8 m²
bivalni prostori 17,0
pomožni prostori 3,8

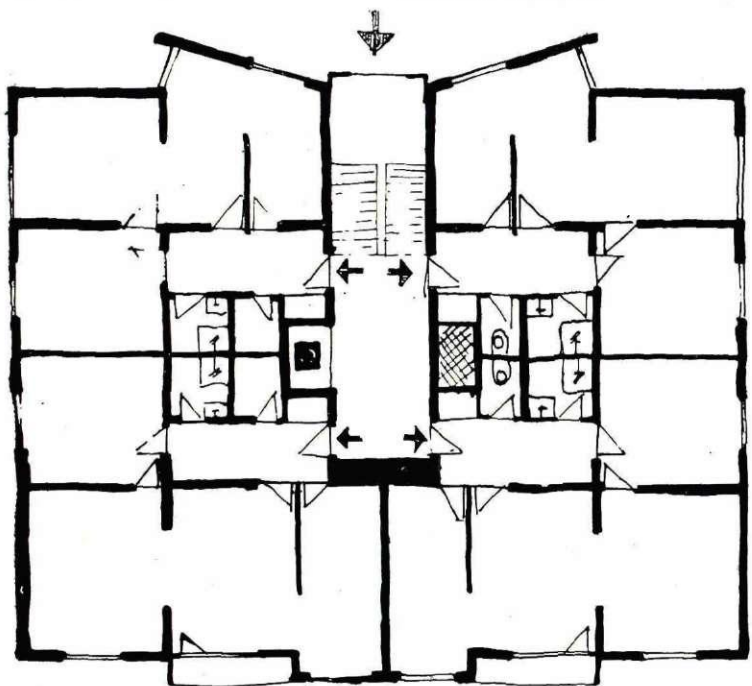
Cena: 1 m² stanovanjske površine 21,800 din. Ta tip stanovanj se

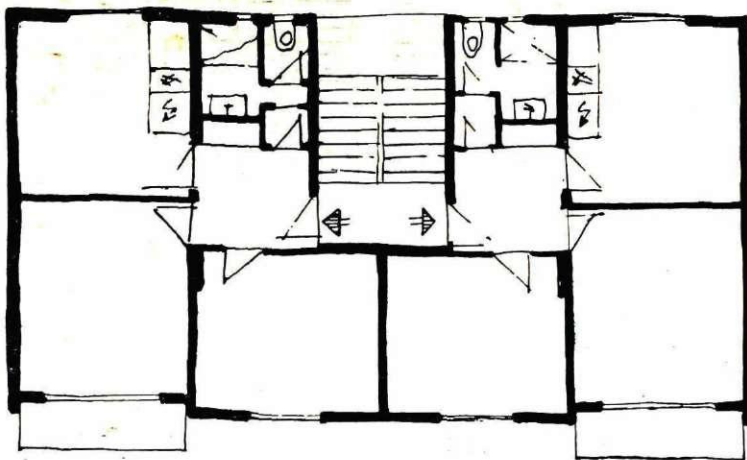
STOLPNICA

skupna površina 48,9 m²
bivalni prostori 39,1
pomožni prostori 9,8

trosobno stanovanje:
skupna površina 59,3 m²
bivalni prostori 49,5
pomožni prostori 9,8
Cena: 1 m² stanovanjske površine 26.500 dinarjev.

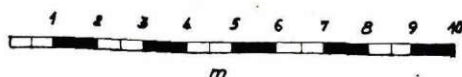
DVIGALO

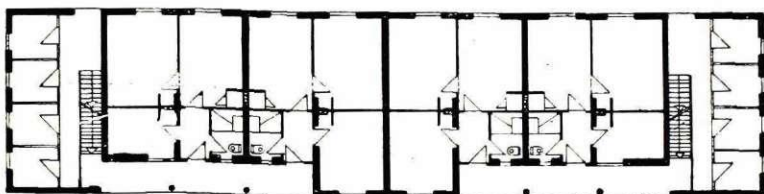
ČETVORČEK

dvosobno stanovanje:
skupna površina 51,6 m²
bivalni prostori 42,1
pomožni prostori 9,5
urejeni sta v podstrešju še
dve garsonjeri:
skupna površina 22,2 m²
bivalni prostori 15,8
pomožni prostori 6,4

Cena: 1 m² stanovanjske površine 18.750 dinarjev.

Na nižjo ceno 1 m²/din je vplivala tudi cena žlindre opeke, ki pa se uporablja zaradi trdnosti točasnno le največ za dvoetažna stanovanja.

OSMORČEK

povečano

	I	II
skupna površina	35,6	39,4
bivalni prostori	30,0	33,8
pomožni prostori	5,6	5,6

Cena: 1 m² stanovanjske površine 15.900 dinarjev.

DVANAJSTORČEK

(priprava za gradnjo v letošnjem l.)
Ta tip je bi osvojen na osnovi zgrajenih četvorčkov z doseženo zmerno ceno 1 m²/din in funkcionalno gradb. dobro rešitvijo prostorov ter zaradi pomanjkanja prostora. Povečan bo sanitarni voz, ne na škodo bivalnih prostorov in ne bo vplivalo na ceno.

Pričakovati je racionalnejšo gradnjo z ozirom na združitev četvorčka v dvanaajstorček.

Različne cene 1 m²/din so odvisne od projektov, obdelave posameznih detajlov stanovanja, materialov (prej omenjena žlindra i. dr.). Nekateri kaj radi primerjajo ceno stanovanj, ki jih gradi družba z individualnimi graditelji. Takšni »analitiki« pozabljajo na regrese, ki jih imajo, ali so jih imeli pri nabavi materialov (les, opeka, pesek, prevoz, delovna sila, svoj »znajdi-se« i. dr.).

Nihče ne upošteva gradnjo komunalnih naprav, ki so tudi pri individualni gradnji stanovanj breme skupnosti.

Ne mislim negirati gradnje individualnih hišic, pač pa opozoriti na nekatere nezdružljive pojave.

Prihodnjič: KOLIKO STANOVANJ GRADIMO IN KOMU.

Uroš Zupancič

Železarji ob žici okupirane Ljubljane

Leto 1957 prav gotovo predstavlja pomembno prekretnico v našem športnem in telesnovzgojnem razvoju. Ljubljanski telesnovzgojni in športni festival je nakazal jasno pot in na široko odprl duri nadaljnjemu množičnemu in kvalitetnemu razvoju športa in telesne vzgoje med našimi delovnimi ljudmi in mladino. Dal je trdne in najboljše temelje za nadaljnjo zdravno rast in napredek vsesplošne telesne vzgoje. Lanskoletni beograjski kongres telesne vzgoje je potrdil to zamisel in trenutno stojimo pred nadaljnjim in komaj slutenim vrhunskim vzponom telesne kulture in športa v socialistični družbi.

Ena izmed najpozitivnejših oblik festivalske misli je prav gotovo partizanski pohod ob žici okupirane Ljubljane, ki se je prvič izvršil s popolnim moralnim in fizičnim uspehom v Ljubljani leta 1957. Od tedaj dalje se vključuje v vsesplošno športno manifestacijo vedno več športnikov vseh zvrsti. To je brez dvoma revija in manifestacija plemenitega športnega u-

varištva in požrtvovalnosti, kjer gorenjski športniki prav gotovo ne igrajo podrejene vloge. Prav športniki iz našega kovinarskega mesta so bili na prvem in drugem pohodu že dvakrat uspešni in zmagovalci. Uveljavili so se strelci iz Zirovnice, smučarji iz Gorij in še prav posebej ekipa starejših članov z Jesenic v postavi Benedičič, Knific, Praček, Pogačnik in Zupancič. Torej jeseniški športniki so dali tej vsenarodni prireditvi poseben poudarek.

Letos 10. maja bo v Ljubljani III. Partizanski pohod ob žici okupirane Ljubljane pod pokroviteljstvom maršala Tita in v spomin 15 obletnice osvoboditve Beograda. Že samo to obeležje nas zadržuje, da se športniki z Jesenic tudi letos udeležijo tega pohoda s svojimi najboljšimi ekipami. Naša dolžnost je, da damo ob tej priliki tudi poseben poudarek 40 letnici ustanovitve KPJ, SKOJ in 90 letnici Železarne Jesenice. Jeseniški športniki morajo braniti dosedanje priborjene naslove in k temu dodati še nove množične ali vrhun-

ske uspehe. Letos naj jeseniški športniki, smučarji, strelci, člani TVD Partizan, Taborniki, obvezniki predvojaške vzgoje in vsi drugi postavijo na štart najboljše ekipe. Starejšim članom, ki so bili že dvakrat zmagovalci, naj se pridruži še mlajši člani, tovarišice in mestna reprezentanca. V plemeniti borbi, na čistih amaterskih načelih, skušajmo doseči za naše kovinarsko mesto čim častnejše rezultate. To naj bo naš prispevek k 40 letnici KPJ in SKOJ ter k 90 letnici našega železarskega delovnega kolektiva.

Tako vam rečem, tovariš sekretar, če ne dobim stanovanja v bloku, odložim takoj svojih 30 funkcij.

Z upoštevanjem dvigala in centralne kurjave stane 1 m² 31.500 din. Analizirati je treba in preudajati, ali se splača graditi stolpnice. Vendar je upoštevati pomanjkanje prostora za gradnjo, raztegnjenost Jesenic, gostoto naseljenosti posameznih delov mesta na 1 ha, vprašanje komunalnih in ureditvenih del (ceste, vodovod, kanalizacije, trafostanice, električne napeljave, trgovski in družbeni prostori, šole i. dr.).

Ženski Kotiček

NASVETI

Osušen sir bo postal zopet mehak, če ga položimo za nekaj časa v sveže mleko.

Ko delate palačinke ali vselej, kadar mešate moko s tekočino, se rade naredite grudice. To z lahko preprečimo, če še suhi moki pri-mešamo nekaj zrnca soli. Prav tako lepše umešamo kakao, če mu do-damo sladkor.

Plesen iz usnja odstranimo s kr-pico, namočeno v razredčenem al-koholu, nato pa usnje namažemo z dobro kremo in osvetlimo z meh-ko krpo.

Pričele boste kmalu nositi svi-lene obleke. Te dobijo pri likanju kaj hitro neprijeten lesk. Temu se izognete, če položite čez obleko svilen papir in izkitate. Blesk bo izginil.

Prišla je pomlad, oddahnile smo se, saj smo odložile težke zimske plašče in puloverje. Opoldne, ko sonce že tako prijetno greje, prav rade sedemo v zatišje in se son-čimo. Toda pozor! Naša polt je občutljiva, saj smo ob slabem vremenu le redko kdaj hodile na izlete. Polt je potrebna nege, da ne bo kasneje, ko bo sonce močnejše, kakih neprijetnosti. Koži primanjkuje tudi vitaminov, zato jo poskušajmo regenerirati s pre-prostim sredstvom, ki ga pripra-vimo lahko same.

V jajčni rumenjak umešamo par kapljic mandljevega, če pa tega ni, pa olivnega olja in se s tem na-mažemo preden gremo spat. Se-veda to pomado lahko uporabljamo, oziroma hranimo samo nekaj dni, ker se jajčni rumenjak po-kvari. Poizkusite, boste videle, da boste zadovoljne.

Če vas po daljši hoji bole noge, si jih umijte v mlačni vodi, kateri ste dodali soli (eno pest). Po ko-peli si jih dobro osušite in potem podplate in prste dobro zdrgnite z alkoholom ali kolonsko vodo.

Preprost hladilnik

Bliža se poletje in z njim velika vročina. Takrat je marsikatera go-spodinja v zadregi, ker nima hla-dilnika, kamor naj shranjuje živi-la, kot je meso, presno maslo in podobno. Zato priporočamo gospo-dinjam preprost pripomoček za shranjevanje živil.

Položite meso ali maslo v globok porcelanast krožnik, v drugega, ki je nižji in tudi iz porcelana, pa

dajte pest soli, ki jo navlažite z vodo. Krožnik s predmetom, ki ga nameravate ohraniti pred vročino, položite na krožnik s soljo in vse skupaj dobro zavijte v pergament papir ali v vrečko iz plastične sno-vi. Sol se bo v vodi topila. Za to pa potrebuje toploto, ki jo jemlje iz svoje okolice. Razumljivo je, da se bo vsebina v krožniku ohladi-la in ostala sveža.

Jože Vindišar

Kje se zvečer zbira mladina?

Bil je aprilski večer, ko smo obiskali nekatere kulturne oziroma športne organizacije. Namen našega obiska je bil, da bi dobili ne-kaj podatkov o organizacijskem udejstvovanju jeseniške mladine. Kamor smo prišli, so nas prijazno sprejeli in nam lepo odgovarjali na naša vprašanja.

Najprej smo stopili v Delavski dom, kjer so bili zbrani mladinci iz folklorne skupine. Tov. Vister nam je takoj pričel pripovedovati o delu in načrtih naših mladih ple-salcev. V folklorno skupino je se-daj vključeno okoli 38 aktivnih mladincev oz. mladink. Pričela se je sezona folkloristov, zato se jim je potrebno kar najbolje pri-praviti. Nastopali bodo v raznih krajih naše domovine: Bledu, Bo-hinjju itd. Tam so prikazali ples naših narodov tudi tujcem. Tova-riš Vister je v imenu vse skupi-ne izrazil željo, da bi zelo radi obiskali slovenske izseljence. Upajmo, da se bo našim mladim plesalcem tudi to uresničilo.

Ko smo nadaljevali večerni spre-hod, smo za kratek čas stopili v osemletko. V tej stavbi so letos organizirali višjo večerno šolo in administrativni tečaj. Zanimalo nas je, koliko je na Jesenicah mladi-ne, ki se poleg svoje službe tudi stransko izobražuje. Tov. Žvan, ravnatelj, nam je na vprašanje ta-ko odgovoril:

»Višjo šolo obiskuje 60 mladincev oziroma mladink. Pouk imajo

štirikrat tedensko oz 16. ur. V ad-ministrativnem tečaju je 29 mla-dink. Pouk imajo petkrat tedensko oz. 24 ur. Če seštejemo številki učencev vidimo, koliko mladine se zvečer samo v tej stavbi izobra-žuje. Ker nas je čas že preganjal smo hitro nadaljevali pot. Name-nili smo se, da obiščemo telovadno društvo Partizan. Komaj smo vstopili, smo bili že v pogovoru s tov. Petačem. Trenutno je v telovad-nem društvu Partizan okoli 350 mladih članov. Od tega je 50 mla-dincev oziroma mladink, 100 pio-nirjev in 200 najmlajših cicibanov. Na vprašanje, za kateri nastop telovadci sedaj največ vadijo, nam je tov. Petač takole odgovoril: Te-lovadno društvo Partizan bo orga-niziralo takozvani občinski nastop, na katerem bo nastopilo okoli 2000 mladine. Tukaj je mislil tudi mla-dino iz posameznih šol, gimnazije, osemletke, metalurške šole itd.

Misli

Muh in prijatelj je dovolj, dokler sonce sije.

Muha sede tudi kralju na nos. Boljše muhe loviti, ko brez dela biti.

Sedaj smo se morali posloviti od tov. Petača, toda poslopja še nismo zapustili. Stopili smo po stopnicah navzgor, kjer imajo planinci svojo šolo. Referent za mla-dino tov. Dolinar je dejal: »V Pla-ninskem društvu je 160 mladincev in 270 pionirjev. V letošnjem letu bodo imeli veliko izletov, pred-vsem pa se pripravljajo za poča-stitev Dneva mladosti.

Ko smo zapustili planince, smo se spomnili, da imajo v fizkultur-nem domu tudi taborniki svojo so-bo. Ko smo stopili v taborniške sobe, sta notri sedela tov. Merlak starosta in tov. Pintar, načelnik or-ganizacije. Obema ni zmanjkalo besed pri odgovorih na naša vprašanja. V taborniški organizaciji je sedaj 330 članov. Ustanovili so taborniki že v začetku leta pose-bno vrsto z imenom Gorska straža. Tako nam bodo taborniki čuvali cvetje po naših planinah.

No, sedaj pa je zadnji čas, da zapustimo Fizkulturni dom.

Napotili smo se proti Glasbeni šoli, kjer nas je čakala prijazna tajnica. V Glasbeni šoli je sedaj 280 gojencev, od tega tudi 166 pio-nirjev. Učijo se naslednja glashi-la: klavir, violino, kontra bas, solo petje itd. Tov. tajnica nam je po-vedala, da bi sprejeli še veliko novih učencev, toda premalo je prostora. Upajmo, da bo z otvo-ritvijo nove osemletke tudi to vprašanje rešeno. Sedaj smo za-ključili naš večerni sprehod. Je pa še veliko drugih organizacij, kjer se mladina zbira, toda vseh v enem večeru ni bilo mogoče obiskati.

Lojze Likovič

Dom železarjev na Mežakli

KAM NA DOPUST?

Priprave za letovanje naših de-lavcev in uslužbencev v poletnih mesecih so v polnem teku. Komis-sija za oddihe in izlete pri Izvrš-nem odboru sindikata Železarne Je-senice je imela že več sej, na ka-terih smo obravnavali, kako bomo omogočili čim ugodnejše vsestran-sko preživljanje letnih oddihov članom kolektiva in njihovim ož-jim svojcem.

Iz leta v leto rastejo potrebe po večjih kapacitetah naših počitniških domov, oziroma taborov. Iz podatkov lahko vidimo za nekaj let nazaj, koliko članov kolektiva in njihovih ožjih svojcev je pre-živel svojo dopust v naših počit-niških domovih.

V letu 1955 1475 članov, v letu 1956 1661 članov, v letu 1957 1812 članov in v letu 1958 2524 članov. Tako smo se letos odločili, da obdržimo iste kapacitete, kakor v letu 1958, kljub temu, da na otoku Rabu letos ne bomo imeli svojega letovišča. Mnogim bo mogoče žal, posebno tistim, ki so že preživeli svoj dopust v tej prijazni obmor-ski vasi Barbat. Toda po lanske-letnih izkušnjah letos ne moremo iti več v Barbat, kajti pogoji so bili zelo težki, posebno za osebje, ki se je mučilo v tesnih kletnih prostorih. Toda kljub temu zato ni bil nihče od tistih, ki so tam leto-vali, prikrajsan. S tem, ko odpade Barbat, bomo povečali kapaciteto naših taborov Crikvenica in Opa-tija.

Tabor bomo imeli tudi v Biogra-du na moru, prav tam kot preteklo leto, s to razliko, da bomo poleg 65 ležišč v taboru imeli še 35 le-žišč v privatnih sobah, v nepo-sredni bližini tabora. Sobe so zelo lepo opremljene, povsod so angleška stranišča s tekočo vodo. Turi-stično društvo v Biogradu na mo-ru pa bo do pričetka sezone po-skrbelo, da bo urejena plaža takoj pod našim taborom. Tako ne bo treba hoditi v kopališče »soline«. Tudi za razvedrilo bo v letošnji sezoni boljše poskrbljeno, tako nam je rekel predsednik Turističnega društva, v hotelu Ilirija, ki je po-leg našega tabora. Imajo organi-zirane 4 orkestre, ki se bodo zme-njali v letošnji sezoni. Tako bodo

tudi tisti, ki si želijo plesa, prišli na svoj račun.

Dom kovinarjev Železarne Jese-nice v Crikvenici je bil že med lansko sezono ves opremljen z no-vo opremo iz trdega lesa. Preure-jena je bila plaža, prepleskane so-be itd. Za letos predvidevamo na-bavo televizijskega sprejemnika in magnetofonskega traku, tako da bi se člani kolektiva čim bolj zaba-vali v domu samem in ne bi iskali razvedrila drugod. Tudi v Crikvc-nici bomo povečali kapaciteto od 94 na 100 ležišč.

Tretje letovišče bomo imeli v Opatiji — hotel Keršovani. Opa-tijo štejemo med najlepše kraje ob našem Jadranu. Kdor je preživel svoj dopust v Opatiji, mu ostane za vedno v spominu ta prekrasni letoviščarski kraj, ki je poln raz-nobarvnega cvetja, velikih palm in vodometov. Tudi v Opatiji bomo povečali število ležišč od lanske-letnih 15 na 20 — v eni izmeni.

Ker imamo v našem kolektivu tudi člane, ki želijo preživeti dopust v planinskih predelih, bo-mo tudi letos imeli nekaj mest v počitniškem domu na Mežakli, le s to razliko, da bo samo v glavni sezoni, to je v juliju in avgustu, 10 ležišč.

Nismo pa pozabili na tiste, ki imajo svojo taborniško opremo in tiste, ki želijo preživeti svoj do-pust izven naših počitniških do-mov. Tako bomo tudi letos lahko izkoristili oddih po želji, saj iz lanskeletnih izkušenj vemo, da je bilo interesov več, kakor je bi-lo razpoložljivih mest. Novost v tem letu pa je, da bomo šli na oddih po želji ne samo v letni, temveč tudi v zimski sezoni.

Omenim naj tudi to, da je Izvrš-ni odbor sindikata na zadnji seji sprejel sklep, da se da tudi v le-tošnjem letu nekaj mest v Crikve-nici in Opatiji našim upokojujencem, da bodo tudi oni imeli možnost le-tovanja ob naši prelepi jadranski obali. Saj mnogi izmed njih niso imeli te možnosti takrat, ko so bili še v delovnem razmerju.

Tako bodo imeli naši železarji dovolj priložnosti, da si naberejo svežih moči za delo v tovarni.

»Jaz, bratje, pa vem za domovino in mi vsi jo slutimo. Kar so siloma vzeli, za kar so nas ogoljufali in opeharili, bomo dobili povrnjeno in poplačano s stoterimi obrestmi! Naša domovina je boj in prihodnost; ta domovina je vredna najžlahtnejše krvi in naj-boljšega življenja. Iz muke trpljenja in suženjstva neštetihi milijonov bo zrastle naša domovina: vsa ta lepa zemlja z vsem svojim ne-izmernim bogastvom. Tedaj bodo le še grenak in grd spomin te gosposke domovine, na suženjstvu zidane, s kervo in solzami gnojene, sramota človeštvu, zasmeh pravici...«

IVAN CANKAR

▲ Hud je boj za žogo pod košem

ZA SVEH V RAZVEDRLO

Izpod peresa ŠPICE NERGAČA

DRAGI BRALCI!

No, ko smo se zdaj že nekoliko spoznal sm mislu, da bo za mene spet to rajšo urednik kaj napisal. Ampak si ga vidu kaj? Al veste kva mi je reku? Da od zdej naprej nej se koj sam brihtam, da sm sam dost kunštn za te stvari.

No ja končn sm zdej naredu ekonomsko prepisno šolo tko, da slovenščina me gluh ne bo matrala, če bo pa kej narobe bojo v »slovenski rubriki« »Zelezarja« popravili.

Ko je začeu izhajati naš »transformator« pravijo, da bo pa mau »Zelezar« počivau in da se bo prikazau na vsaka dva meseca. Tko, da je zdej kar en mejhn durhcug potegnu skozi »Zelezarja«, ampak tko pa spet ne, koker zadnjič iz glavne pisarne kej blo treba ob dveh na sestaneke. To so nekateri globoko sključeni vozili slalom med fabriškimi avtobusi v stranske ulice. Drug so pa spet jamral, da ne morejo na sestaneke, ker ne morejo brez južine diskutirat. Jest sm si pa mislu, če je lahko Gandi zdržau dva meseca pr vod in pa pr luft bom pa še jest dve ure na sestanku. Pa sm jo mahnu k Jelenu kso obravnaval tanov tarifn pravilnik. Slišau sm, da bo po tanovm zopet zaslužek in nič več akontacija koker je bla lansko leto, to pa zato, da prišparamo na žaklih. Zdej je glavno samo štart, štart, štart v peti razred. Samo to vam pa zdej ne morem povedat ali bomo v petem razredu dobil usi po 30.000 ali pa po 11.000, ker to se zdej še ne ve. Predno sm odšel sm še pri vratih uprašu, če so ob taki mejhni udeležbi sklepščni, pa so mi odgovorili, da so ker so eni kar na šverc po tri vabila za druge oddal.

Drugi dan sm vprašo še mojga kolega kako je bvo pri njih, pa je reku, ker jih ni bvo dost popovdne so pa imeli sestanek drugi dan kar med šihtom pri malci. Pa sm ga vprašau, če je kej diskutiral, pa je rekel, da nč, ker je imu polna usta kruha. Ja zdej koker kaže smo si tarifno politiko že osvojil, ampak kdaj se bo pa to v kuverti poznau je pa ???

Rečem vam, da sm mislu, da sm samo jest nergač, ampak vam povem popravic to jih je še samo eni potih nergajo drugi pa na ves glas seveda, če ni nobenega v bližini. Najbolj me je zjezau zadnjič eden kej dobiu po hudičev veliko premijo, pa je ta sulc še kar nergov, da je premalo dobu, tko, da je še mene zdrážu, da nism mogu bit tih. Pa sm mu reku ker u ksiht, da nej bo kr vesel naše skupnosti, da je tolk dobu koker jest v enmu letu zaslužm. Mau debem me je pogledau pa je šu.

Ja če se na to spomnm se tko razburm, da ne morm več pisat saj gotovo vidte na pisavi koko se mi roka trese zato bom pa rajši udrugo še kaj napisau k bom bol umirjen kme bo potolažu dobiček.

Pa nasvidenjel

ŠPICA NERGAČ

Š P O R T

Marjan Mrak

Športno tekmovanje jeklarjev

Sindikalni odbor Jeklarne si je na eni zadnjih sej zadal nalogo, da priredi v tem letu razna športna tekmovanja, da bi tudi jeklarji dostojno proslavili 90-letnico ob-

Franc Benedičič KOŠARKA

Dne 12. IV. 1959 sta gostovali ženska in moška mladinska vrsta Jesenic v Ljubljani, kjer sta odigrali dve prijateljski tekmi proti ljubljanskemu Odredu.

Članice so premagale Odred z rezultatom 42 : 27, v predtekmi pa so mladinci Jesenic izgubili proti Odredu z 62 : 42.

Ta tekma je služila članicam kot trening za predstoječe tekmovanje v I. slovenski ligi, kjer bodo poleg Jesenic nastopale še ekipe Olimpije in Odreda iz Ljubljane ter Branika in Maribora iz Maribora.

Tekmovanje se prične dne 3. maja 1959. Prva prvenstvena tekma na Jesenicah pa bo dne 17. maja 1959 in to z ASK-Olimpijo iz Ljubljane — članom bivše košarkarske lige. Tekma bo na novozgrajenem betonskem igrišču pod Mežakljo, katerega precejšen del so zgradili košarkarji sami s prostovoljnim delom.

stoja Zelezarne Jesenice in 40-letnico ZKJ.

Tako se je meseca marca pomerilo med seboj 14 kegljačev iz martinarne. Najuspešnejši je bil tov. Modrič Stefan s 398 keglji v 100 lučajih. Drugi je bil Čufar Tomaž s 393 keglji in tretji Mahnič Ivan s 389 keglji.

Tudi strelci so se poizkusili med saboj. Med 16 martinarij je zmagal tov. Ščerbič Stefan s 104 krogi pred Harapinom Maksom s 100 krogi in Pretnarjem Julijem s 93 krogi.

Tudi šahisti so letošnjo zimo kakor vsako leto priredili šahovski turnir za prvenstvo grupe jeklarne. Za turnir se je prijavilo 18 šahistov. Prvo mesto je dosegel tov.

Pristov Dušan, elektropeč, s 17. točkami. Drugi je bil Pesjak Jože s 15. točkami in tretji Radovič Blagoje s 14. točkami.

Prvo plasiranim so bila razdeljena praktična darila, diplome in prehodni pokal, ker bodo ta tekmovanja vsako leto. V vrsti tekmovanj, ki jih nameravajo izvesti, imajo še nogometni turnir med izmenami, namizno-teniški turnir in izleta kolesarjev in motoristov v znane kraje iz NOV.

Tako so jeklarji poleg svojega težkega dela v vroči in prašni jeklarni, pri izvrševanju planskih nalog topljenja in litja jekla, tudi med prvimi obrati v športni dejavnosti.

MRAK MARJAN

▼ Najboljši jeklarji so bili nagrajeni

Taborniki vabijo

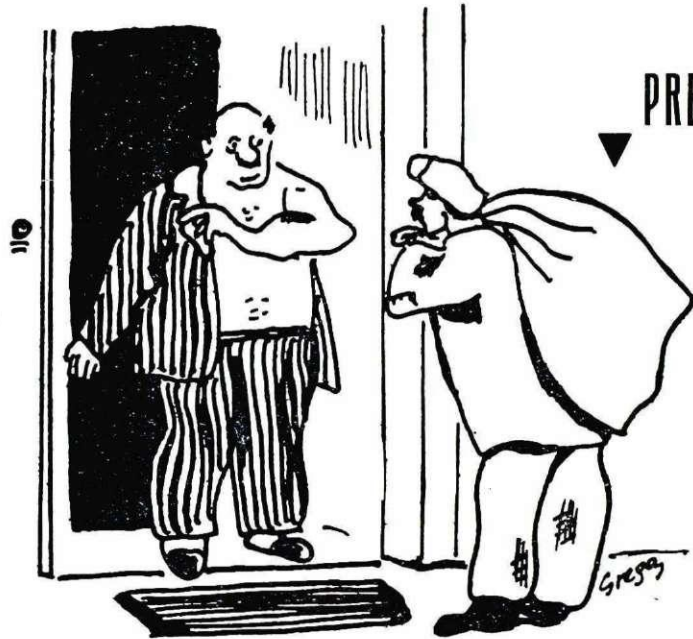
Jeseniški taborniki so pričeli širiti svoje vrste na podeželje. Tako so letos ustanovili dve novi četi. V Gozd Martuljku je nova taborniška četa s tridesetimi, v Zirovnici pa s petdesetimi člani. Do 22. aprila — Dneva tabornikov — pa so sklenili ustanoviti tudi novo četo na Dovjem. Mladinke in mladinci iz Zelezarne, tudi vi pristopite v taborniške vrste! Spoznali boste njihove ideje. S narodo k novemu človeku! To je geslo naših tabornikov. S taborniki boste lahko hodili na izlete in na ta način spoznali lepe kraje naše domovine.

Jože Vindišar

Štafeta mladosti v naši tovarni

V četrtek, 23. aprila, smo sprejeli jeseniški železarji štafetno palico Mladosti in jo ponesli skozi naše obrate mimo plavžev do glavne pisarne, kjer jo je sprejel direktor Zelezarne ing. Matevž Hafner.

Po kratkem nazdravnem nagovoru maršalu Titu, jo je izročil čakajočim mladincem, da so jo ponesli pred gimnazijo. Tam so jo Jeseničani sprejeli in jo po krajši slavnosti pospremili na dolgo pot prek naših gora v sončno Primorsko.

PREMIJE

▲ »Tovariš šef! Ker ste ravno na dopustu, sem vam prinesel premijo kar domov!«

◀ Dej, dej, kaj se sekiraš, če te selijo iz bloka v blok, kaj pa naj reče tist' k' ga nikol ne bodo selil.

▼ »Veš Mica, mož mi je zaupal tajnost. Avgusta bodo delili zopet 100 % dobiček!«

IZDAJA: ZELEZARNA JESENICE — ODGOVORNI UREDNIK: STANE TUŠAR — URED. ODBOR: Pavel ing. Sešek, Andrej Dolinar, Ivan Vovk, Tone Pintar, Franc Hrastar, Stefan Nemec, Ludvik Kejžar, Milan Budja, Miro Noč, Dušan Stare, Edo Žagar, Zdravko Črv, Zdravko Pogačnik in Lojze Likovič. — NASLOV: Uredništvo štirinajst dnevnika ZELEZAR — Zelezarna Jesenice, telefon 271 — TISK: GORENJSKI TISK V KRANJU